

جشنواره کتاب‌های آموزشی

بستری برای تعمیق، تسهیل و توسعه برنامه‌های آموزشی

به‌نام خدایی که جان آفرید

سخن گفتن اندر زبان آفرید

با عرض سلام و ادب به پیشگاه میهمانان ارجمند و فرهیخته، اندیشمندان، نویسندگان، ناشران و اصحاب کتاب و فرهنگ، مقدم حضار محترم را به مراسم تقدیر از برگزیدگان دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد گرامی می‌دارم و برای همه کسانی که به منظور اعتلای علمی و فرهنگی ایران اسلامی و دانش‌آموزان عزیز تلاش می‌کنند، آرزوی توفیق روزافزون دارم. از مشارکت فعال و مؤثر تمامی مؤلفان، ناشران و نویسندگان و حسن همکاری آنان نیز صمیمانه سپاس گزارم.

مستحضرید که با تصویب «سند تحول بنیادین نظام آموزشی»، فصل تازه‌ای در مسیر سرعت‌بخشی و تثبیت و تعمیق یادگیری و تربیت دانش‌آموزان گشوده شده است. به تبع آن، «سند برنامه درسی ملی» نیز به‌عنوان راهنمای فرایند یاددهی - یادگیری، رویکردهای نوینی را برای تولید محتوای آموزشی و تربیتی مناسب

ترسیم کرده است. توجه به همه ابعاد وجودی و ساحت‌های تربیتی و بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌های درون و برون مدرسه‌ای، از جمله این جهت‌گیری‌هاست که «سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی» به‌عنوان متولی اصلی محتوای آموزشی، خود را مکلف به اجرای آن می‌داند. تقویت و اهتمام به برگزاری جشنواره کتاب‌های آموزشی یکی از زمینه‌هایی است که سازمان پژوهش را به تلاش‌های صادقانه اهالی فرهنگ و اندیشه متصل کرده و امکان مشارکت و بهره‌گیری فکری و معنوی همه دست‌اندرکاران و علاقه‌مندان به اعتلای آموزش و پرورش کشور را فراهم ساخته است.

جشنواره کتاب‌های آموزشی بستر تعمیق، تسهیل و توسعه برنامه‌های آموزشی را فراهم می‌آورد. این جشنواره با زمینه‌سازی برای تولید کتاب‌های آموزشی هم‌سو با نیازهای آموزشی و فرهنگی کشور، به تفاهم و تبادل نظر نویسندگان و ناشران حوزه تألیف و نشر یاری می‌رساند. همچنین، به شناسایی مشکلات و تدوین راهبردها و راهکاری حمایتی، هدایتی و توسعه‌ای در حوزه کتاب و نشر، و نیز

تکمیل بسته آموزشی - که از سیاست‌های آموزش و پرورش است - کمک می‌کند.

خوش‌بختانه با تصویب و ابلاغ طرح سامان‌دهی منابع و مواد آموزشی در بالاترین مراجع قانون‌گذاری حوزه تعلیم و تربیت و اقدامات تبلیغی و اصلاحی سازمان پژوهش، روز به روز بر تعداد ناشران و نویسندگان علاقه‌مند به همکاری با نهاد تعلیم و تربیت افزوده می‌شود. آثار تولید شده، علاوه بر افزایش کمی، از نظر تطابق با استانداردهای آموزشی و برنامه‌های درسی نیز از شرایط مناسب‌تری برخوردار می‌شوند.

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی بر این باور است که استفاده از دستاوردهای فکری و معرفتی صاحب‌نظران و عالمان متعهد، به اعتلای حیات فرهنگی و اجتماعی کمک می‌کند و بسترهای توسعه همه‌جانبه و پیشرفت واقعی را فراهم می‌سازد. خوش‌بختانه در حال حاضر با توسعه فناوری و تنوع محیط‌های یادگیری، امکان پاسخ‌گویی به نیازهای متفاوت مخاطبان در گروه‌های سنی گوناگون فراهم شده و به دلیل تکاپوی رقابت و در عین حال همراهی و هم‌افزایی تجارب تولیدکنندگان مواد آموزشی و تربیتی، روز به روز بر کیفیت تولیدات فرهنگی افزوده می‌شود.

با این مقدمه اجازه می‌خواهم گزارشی کوتاه از برگزاری جشنواره دهم را حضورتان ارائه کنم:

در جشنواره امسال، در مجموع ۳۷۰۸ کتاب مناسب برای همه دوره‌های تحصیلی، (پیش‌دبستانی، ابتدایی، متوسطه اول و دوم، فنی و حرفه‌ای و آموزش و پرورش کودکان استثنایی) با مشارکت بیش از ۶۵۰ ناشر از سراسر کشور به دبیرخانه جشنواره رسید. این آثار در ۳۵ گروه داور (شامل ۲۶ گروه سه نفری، ۸ گروه پنج نفری و یک گروه هفت نفری برای دوره پیش‌دبستان)، مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفتند. در نتیجه، ۱۷۸ عنوان کتاب نامزد دریافت عنوان کتاب «برگزیده» و «تقدیری» شدند که در نشست امروز، از پدیدآورندگان ۴۹ اثر برتر به عنوان «برگزیده» یا «تقدیری» و همین‌طور سه ناشر برتر تجلیل و تقدیر می‌شود.

در یک نگاه کلی سایر جنبه‌های اختصاصی این جشنواره عبارت‌اند از:

۱. تجمیع کتاب‌های همه دوره‌های آموزشی و تربیتی: در این جشنواره کتاب‌های عرضه شده برای همه دوره‌های تحصیلی بررسی و ارزیابی شده‌اند، در حالی که در دوره‌های قبل هر سال بر یکی از دوره‌های تحصیلی تأکید می‌شد. در شکل حاضر دیگر لازم نیست تعدادی از گروه‌های تحصیلی برای شرکت در جشنواره سه سال انتظار بکشند.

۲. بازنگری و سرعت‌بخشی به فرایند داوری: در جشنواره دهم، صرفاً کتاب‌های مناسبی که قبلاً با دقت و زمان کافی مورد

بررسی و تأیید کارشناسان قرار گرفته بودند، در فرایند بررسی و داوری قرار گرفتند. بدین ترتیب کتاب‌هایی که فاقد شرایط و استانداردهای اولیه بودند، از این فرایند خارج شدند و بررسی مجدد آثار ارسالی، از کیفیت و سرعت قابل قبولی برخوردار شد.

۳. تشکیل کمیته علمی: از دیگر ویژگی‌های این دوره از جشنواره تشکیل «کمیته علمی» است. ارائه نظرات علمی در خصوص مجموعه عملیات و فرایندهای جشنواره، بررسی سوابق و تجربه‌های جشنواره‌های پیشین، بررسی علمی نظرات مؤلفان و ناشران، تأیید صلاحیت سرگروه‌های داوری پیشنهاد شده، نظارت مستمر علمی بر ابزار و شیوه‌های داوری و ارزیابی آثار از وظایف این کمیته بود. در جشنواره امسال علاوه بر کتاب‌های مربوط به سه دوره اصلی تحصیلی برای نخستین بار از مؤلفان و ناشران کتاب‌های آموزشی و تربیتی مناسب برای دوره پیش‌دبستانی و همچنین آموزش و پرورش کودکان استثنایی هم دعوت به عمل آمد. وصول آثار قابل توجه و با ارزشی در این زمینه‌ها، نویدبخش آینده‌ای پربارتر در این حوزه‌هاست.

در پایان لازم می‌دانم، بر اهمیت بسیار زیادی که تحلیل‌ها و پیشنهادهای داوران محترم گروه‌های مختلف در بیانیه‌های خود ارائه و اعلام کرده‌اند، تأکید فراوان داشته باشم. بدون تردید ارزیابی و نظرات آن‌ها در ارتقای کیفی فعالیت‌های دبیرخانه و تلاش‌های صادقانه شما ناشران و پدیدآورندگان عزیز آثار، بسیار مؤثر خواهد بود. شاید تصریح چند نکته مهم نیز در این جمع عزیز به‌عنوان رهاوردهای جشنواره دهم مهم باشد:

■ تأکید مدیران و هوشمندانه وزیر محترم آموزش و پرورش بر انتخاب و خرید کتاب در نمایشگاه‌های کتاب آموزش و پرورش، صرفاً از منابع مجاز و مورد تأیید سازمان پژوهش و هم‌مدلی و همراهی صمیمانه معاونت محترم پرورشی و فرهنگی و تغییرات مناسب و لازمی که در فرایند خرید کتاب و برگزاری نمایشگاه توسط ایشان اعلام شد، گامی بلند برای دستیابی به اهداف مصوبه ۸۲۸ شورای عالی آموزش و پرورش خواهد بود.

■ از سال تحصیلی جدید، با اختصاص چهار صفحه در انتهای کتاب‌های درسی جدیدالتألیف در دوره ابتدایی و یک صفحه در کتاب‌های مختلف متوسطه، به معرفی بهتر و بیشتر آثار برتر کمک خواهد شد. قطعاً این صفحات در هر سال تحصیلی جدید تغییر خواهد کرد. سایت سامان کتاب و کتاب‌نامه‌های رشد نیز در این صفحات معرفی می‌شوند.

■ همچنین از ظرفیت مجلات رشد برای معرفی بیشتر و بهتر کتاب‌های مناسب استفاده خواهد شد.

■ سازمان پژوهش به نوبه خود با تمهیداتی که اندیشیده کتاب‌های معرفی شده در کتاب‌نامه‌های رشد را به نحو بهتری به

مخاطبان علاقه‌مند ارائه خواهد کرد. برای رسیدن به این هدف حتماً مشارکت و همراهی ناشران محترم ضروری خواهد بود.

■ از این پس با اضافه شدن دآوری کتاب‌های داستانی به چرخه طرح سامان‌دهی، یکی از خلأهای موجود این طرح پر خواهد شد.

■ توجه ویژه جشنواره یازدهم به آثار تألیفی و بومی نسبت به آثار ترجمه‌ای، از رویکردهای مهمی است که انتظار می‌رود به نحو مطلوبی مورد استقبال ناشران و نویسندگان عزیز قرار گیرد.

مجدداً، ضمن تشکر از تمامی ناشران و نویسندگانی که کتاب‌ها و آثار خود را برای دبیرخانه جشنواره ارسال کرده‌اند، همچنین از اعضای محترم کمیته علمی و داوران ارجمند در حوزه‌های گوناگون و همکاری‌هایی که در مراحل مختلف این جشنواره ما را یاری رسانده‌اند، سپاس گزارم. همچنین از توجه ویژه وزیر محترم، جناب آقای دکتر فانی به امر کتاب و کتاب‌خوانی و تأکید ایشان برای حمایت و تشویق از ناشران کتاب‌های مناسب تشکر می‌کنم و از حسن همکاری مدیران و کارشناسان سازمان و به‌ویژه معاون وزیر و رئیس محترم سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، جناب آقای دکتر محمدیان که با هدایت و حمایت همیشگی و مستمر مشوق

برگزارکنندگان این جشنواره بوده و هستند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کنم. از اصحاب رسانه و خبرنگاران محترم که با اطلاع‌رسانی و انعکاس دیدگاه‌های کارشناسی و انتقادات و پیشنهادهای سازنده، زمینه را برای اشاعه و استفاده هرچه بهتر کتاب‌های آموزشی و تربیتی مناسب در سطح عمومی و مدارس فراهم می‌آورند، و از همکاران گرامی در «دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی»، به‌ویژه دبیران علمی و اجرایی جشنواره، معاونان محترم دفتر سرکار خانم **کیا** و جناب آقای **شهاب‌لو** و اعضای فعال دبیرخانه جشنواره و همه عزیزانی که به نحوی در برگزاری شایسته این جشنواره مشارکت داشته‌اند، سپاس گزارم. لازم می‌دانم مراتب قدردانی و تبریک صمیمانه خود را به نویسندگان و مترجمان عزیز برگزیده و شایسته تقدیر و همین‌طور ناشران برتر اعلام نموده و برای همگی شما از خدای مهربان آرزوی توفیق نمایم.

خدایا چنان کن سرانجام کار

تو خشنود باشی و ما رستگار

والسلام

محمد ناصری / بهمن‌ماه ۱۳۹۲

